

Vastaanottaja:

Maa- ja ympäristötuomioistuin,

Uumajan käräjäoikeus sähköpostitse:

mmd.umea@dom.se

UMEÅ TINGSRÄTT
Domare 2:1

INKOM: 2025-04-30
MÅLNR: M 1985-24
AKTBIL: 197

Tukholmassa 10. tammikuuta
2025

Lausunto

Asia nro M 1985-24, joka koskee Polargrundin merituulipuiston lupahakemusta; asian käsittely ja asian saattaminen valtioneuvoston käsiteltäväksi tuomioistuimen lausunnon perusteella

Maa- ja ympäristötuomioistuimen määräykseen 2024-12-16 (tiedostoliite 141) vedotaan.

Polargrund Offshore AB (jäljempänä "Skyborn" tai "yhtiö") on laittanut merkille muun muassa Ruotsin puolustusvoimien lausunnon (liite 126), jossa viranomainen toteaa vastustavansa haettua tuulipuistoa, että kyseinen sijainti aiheuttaisi merkittävää haittaa kansalliselle edulle kokonaispuolustuksen sotilaallisessa osassa (joka kuuluu salassapitovelvollisuuden piiriin) ja että etusija on annettava kyseisellä merialueella olevalle kokonaispuolustusintressille ympäristölain 3 luvun 9 §:n mukaisesti.

Puolustusvoimien lausunnon perusteella maa- ja ympäristötuomioistuin on pyytänyt Polargrund Offshore AB:tä (jäljempänä "Skyborn" tai "yhtiö") antamaan lausunnon 21 luvun 7§ sovellettavuudesta, ja miten yhtiö suhtautuu sovelletun toiminnan hyväksyttävyyteen puolustusvoimien toteamusten perusteella.

Tähän liittyen yhtiö voi ilmoittaa seuraavaa.

Yhtiö suhtautuu myönteisesti siihen, että maa- ja ympäristötuomioistuin siirtää asian ympäristölain 21 luvun 7 §:n nojalla valtioneuvoston käsiteltäväksi. Tämä on tarkoituksenmukaista osittain niiden sosioekonomisten näkökohtien perusteella, jotka on otettava huomioon merialueen käytöstä tuulivoiman, kokonaispuolustuksen, merenkulun jne. osalta¹ osittain siksi, että hallitus tutkii tuulipuiston myös siltä osin kuin se sijaitsee Ruotsin aluevesien ulkopuolella Ruotsin talousvyöhyke lain (1992:314) mukaisesti.

¹ On huomattava, että Växjön käräjäoikeuden maa- ja ympäristötuomioistuin sovelsi kyseistä säännöstä, kun tuomioistuin asiassa M 4234-10 helmikuussa 2013 pidetyn pääkäsittelyn jälkeen siirsi asian omalla lausunnollaan valtioneuvoston ratkaistavaksi.

Lisäksi todetaan, että Kalixin kunnanvaltuusto on pyytänyt hallitusta varaamaan tutkinnan ja että hallitus on sen jälkeen tehnyt niin.

Mitä tulee puolustusvoimien lausuntoon luottamuksellisuuteen liittyvästä merkittävästä vahingosta koko puolustusintressin sotilaalliselle osalle, yhtiön on vaikea kommentoida tätä. Yhtiö on jo pitkään pyrkinyt käynnistämään konkreettista ja jatkuvaa vuoropuhelua rinnakkaiselosta puolustusvoimien kanssa selvittääkseen, mitä mahdollisia mukautuksia rinnakkaiselon helpottamiseksi tarvitaan. Vuoropuhelun puitteissa yhtiö on muun muassa etsinyt ratkaisuja ja ilmaissut halukkuutensa mukauttaa hanketta ja sen soveltamisalaa mahdollisuuksien mukaan kokonaispuolustuksen etujen mukaisesti. Ennen yrityksen hakemuksen jättämistä tehtiin peräti kolme erillistä yhteydenottoyritystä puolustusvoimiin rinnakkaiselon helpottamiseksi. Yhtiön vuoropuhelu Ruotsin puolustusvoimien kanssa on tiivistetty liitteessä 1.

Huolimatta siitä, että yhtiön toivomaa vuoropuhelua ei ole voitu käynnistää, yhtiö haluaa korostaa seuraavaa.

Meneillään oleva ilmastosiirtymä (teollisuuden, liikennesektorin ja vastaavien murroksen myötä) ja yhteiskunnan sähköistyminen lisäävät sähkön kysyntää Ruotsissa. Kysynnän odotetaan kaksinkertaistuvan 20 vuoden kuluessa. Epävakaa kansainvälinen tilanne tarkoittaa myös sitä, että kotimainen tuotanto on turvattava ja uutta fossiilivapaata sähköntuotantoa on priorisoitava. Skybornilla on laaja kokemus tuulivoimaloiden kehittämisestä, rakentamisesta ja operoinnista Ruotsissa sekä kansainvälisesti (jossa merituulivoiman kehittäminen on edennyt paljon pidemmälle).

Jotta Ruotsin tavoite 100-prosenttisesti uusiutuvasta sähköntuotannosta vuoteen 2040 mennessä saavutetaan, tarvitaan tuulivoiman nopeaa ja laajamittaista laajentamista. Valtiopäivien kansallisen tuulivoiman suunnittelukehyksen mukaan vuonna 2020 merellä on oltava 10 TWh:n vuotuinen tuotantokapasiteetti (ja maalla 20 TWh) tavoitteiden saavuttamiseksi. Nykyään merellä tuotetaan kuitenkin vain 0,5 TWh tuulivoimaa, jota voidaan verrata Tanskaan, joka tuottaa merellä vuosittain noin 8 TWh.

Ruotsin energiavirasto ja Ruotsin ympäristönsuojeluvirasto ovat todenneet, että vuoteen 2040 mennessä lisättävä sähköntuotanto koostuu pääosin tuulivoimasta. Viranomaisen mukaan 100 TWh:n tuulivoiman laajennukselle on valtakunnallinen tarve. Ruotsin energiavirasto on todennut, että tavoitteena tulisi olla, että noin puolet kehitystarpeesta turvataan merituulivoimalla.² Merialuesuunnitelmissa energian talteenottoon (tuulivoima) soveltuviksi määritellyt alueet mahdollistavat yhteensä vain 23–31 TWh vuotuista sähköntuotantoa. Edellä esitetyn perusteella on siis selvää, että vaikka kaikki energiantuotantoon osoitetut alueet

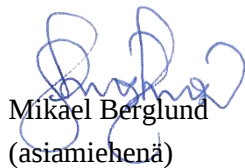
² Ruotsin energiavirasto ja Ruotsin ympäristönsuojeluvirasto, Nykytilannekuvaus, kestävän tuulivoiman strategia osa I Tausta, nykytilanne ja haasteet, 2019, ja Tuulivoiman jakelu jne., lokakuu 2020.

toteutuisi, tämä ei riitä läheskään kattamaan sähkön tulevaa kysyntää ja saavuttamaan Ruotsin sähköntuotannolle nykyisiä tavoitteita. On myös huomattava, että hallitus on antanut Ruotsin energiavirastolle tehtäväksi yhdessä muiden asianomaisten viranomaisten kanssa osoittaa sopivat alueet, jotka mahdollistavat **90 TWh:n lisäsähköntuotannon merellä Ruotsin** merialuesuunnitelmissa jo määriteltyjen alueiden lisäksi. Kun otetaan huomioon, että Ruotsissa on erittäin hyvät edellytykset merituulivoimalle ja merituulivoima on erityisen resurssitehokas sähköntuotanto (merituulivoimaa voidaan usein rakentaa korkeammalle ja suuremmassa mittakaavassa kuin maalla), merituuliturbiinien laajentaminen on erityisen kiireellistä. Laajentumisen on tapahduttava paikoissa, menetelmillä ja tekniikalla, jotka mahdollistavat rinnakkaiseloön muiden keskeisten ja ensisijaisten etujen, kuten luonnonympäristön, kaupallisen kalastuksen, merenkulun ja kokonaispuolustuksen kanssa.

Merituulivoiman lisätuotannon perustamiseen on siis vahva yhteiskunnallinen kiinnostus. Hakualueella sijaitsevassa tuulipuistossa on mahdollisuuksien mukaan huomioitu muut intressit. Rinnakkaiseloä voi tapahtua muiden kiinnostuksen kohteiden kanssa. Tässä yhteydessä on myös korostettava, että kansallista etua koskeva väite on nimenomaan ympäristökaaren 3 luvun mukainen vaatimus siitä, että aluetta on tarkoitus käyttää tiettyyn tarkoitukseen. Lähtökohtana on, että rinnakkaiseloön tulee pyrkiä, kun meri- tai maa-aluetta käytetään muiden intressien kanssa. Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että tuulivoimapuistolle haettu alue on kokonaisuudessaan päällekkäinen Ruotsin meri- ja vesihuoltoviraston toukokuussa 2024 esittämän merialuesuunnitelmauudistusehdotuksen mukaisen energian talteenottoon osoitetun alueen kanssa.³ Avomerellä tapahtuvan energiantuotannon ja kokonaispuolustuksen intressien rinnakkaiselon osalta yhtiö odottaa, että hallituksen kanssa käytävä menettely voi mahdollistaa konkreettisemmän vuoropuhelun rinnakkaiselosta, erityisesti kun otetaan huomioon, että puolustusvoimat ovat luottamuksellisuuteen viitaten todenneet, että viranomainen ei pysty antamaan yksityiskohtaista selvitystä arviointinsa syistä tai siitä, millä perusteilla arviointi on tehty.

Kaiken kaikkiaan edellä mainittu tarkoittaa, että maa- ja ympäristötuomioistuimen ehdottama ympäristökaaren 21 luvun 7 §:n soveltaminen on asianmukainen ratkaisu.

POLARGRUND OFFSHORE AB, kautta

Mikael Berglund
(asiamiehenä)

Karolina Schagerström

³ Ruotsin meri- ja vesitalousvirasto, Ehdotus muutetuiksi merialuesuunnitelmiksi Pohjanlahdelle, Itämerelle ja Länsimerelle, viitenumero 2024-001194.

LIITE

1. Yhteenveto Ruotsin puolustusvoimien kanssa käydystä vuoropuhelusta, Polargrund Offshore